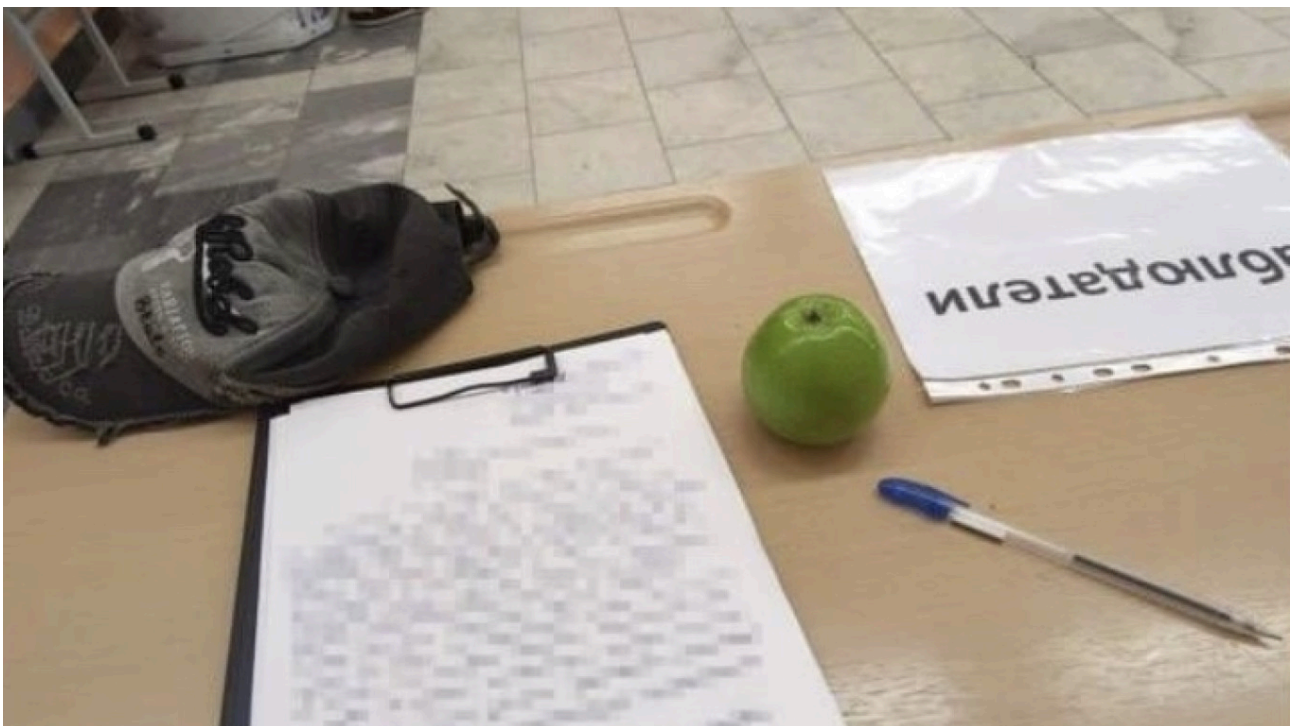

Глибока Росія: ДЕНЬ БАБАКА

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 14 по 20 вересня

Період	14 - 20 вересня 2026
Платформи	ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Спостерігач поклав яблуко на стіл. Це голова комісії розцінила агітацією та викликала поліцію. Співробітники склали протокол, фрукт вилучили як «предмет злочину»

Ключові висновки

“Єдина Росія” користувалася перевагою в державних медіа, ресурсами органів влади й бюджетних установ. В ході виборчої кампанії фіксувалися тиск роботодавців, вимоги реєструватися у електронному голосуванні (ДЕГ) та звітувати скріншотами. Скасування федерального списку “Яблока” в серпні усунуло будь-яку антивоєнну альтернативу.

За повідомленням про засідання ЦВК 25 вересня, явка сягнула приблизно 59,8%. “ЄР” отримала 349 - мандатів, КПРФ - 37, ЛДПР - 23, “Нові люди” - 19, СР - 17, “Родіна” - 1, самовисуванці - 4.

У передвиборчих обговореннях демонстрація “добрих справ” кандидатів і заклики голосувати напштовхувалися на недовіру, нагадування про невиконані обіцянки та невдоволення подорожчанням палива й комунальних послуг, низькими доходами, станом доріг і наслідками атак безпілотників.

Переважало переконання, що результати визначені наперед, а чиновники відірвані від повсякденних проблем людей. Головна суперечка точилася між прихильниками протестного голосування за будь-кого, крім “Єдиної Росії”, та тими, хто вважав участь безглуздою через очікувані фальсифікації, відсутність чесної конкуренції й недовіру до всіх партій.

У дні голосування пабліки висвітлювали явку, голосування посадовців і святкові заходи на дільницях, тоді як у коментарях переважали іронія та недовіра до виборчого процесу. Святкові сюжети називали “цирком”, нагадуючи про скасування інших масових заходів із міркувань безпеки, а ранню явку пов’язували з примусом бюджетників і військових. Онлайн-голосування схвалювали за зручність, але сумнівалися в його надійності. Переважно в коментарях з’являлися повідомлення про адміністративний тиск, контроль голосування та ймовірні фальсифікації, частину яких користувачі описували як власні спостереження.

Результати виборів переважно викликали сарказм, розчарування та звинувачення у фальсифікаціях. Коментатори ставили під сумнів підтримку “Єдиної Росії”, згадували можливі вкидання, адміністративний ресурс і непрозорий підрахунок, хоча траплялися й поодинокі позитивні оцінки та заперечення порушень.

Перемогу “ЄР” пов’язували з очікуваним зростанням цін і тарифів, загостренням паливних проблем та продовженням війни, а розчарування посилювало переконання в безглузді подальшої участі у виборах.

Вибори не додали довіри ні до влади, ні до виборчого процесу. Натомість вони закріпили переконання, що від виборця нічого не залежить. Невдоволення широке, але пасивне.

1. ДЕНЬ БАБАКА

Особливості перебігу “виборів”

Моніторинг “Атласу виборів” показує [переважання “Єдиної Росії”](#) (“ЄР”) у федеральному телебаченні. Телебачення представляло перемогу партії влади як заздалегідь визначену, залишаючи інтригу навколо місць її парламентських конкурентів. Підтримка військових і соціальні ініціативи кандидатів “ЄР” подавалися як продовження державної політики.

Адміністративний ресурс забезпечував додаткову нерівність для партій та кандидатів. Монітори документували [використання офіційних ресурсів органів влади й бюджетних установ для просування кандидатів](#), перетворення службових поїздок на агітаційні заходи, тиск через роботодавців. Зокрема, повідомлялося про вимоги реєструватися у системі дистанційного електронного голосування (ДЕГ) із наданням скріншотів та про примус працівників заводу “Авітек” підтримувати визначених кандидатів.

Скасування реєстрації федерального списку [“Яблока” усунуло можливість загальнонаціонального голосування](#) за відкрито антивоєнну партію. Водночас скасування списку не означало автоматичного зняття всіх одномандатників.

Протягом трьох днів, за опублікованою офіційною хронологією, [накопичена явка становила 29,65% після першого дня, 44,38% після другого та 56,66% увечері третього](#).

ДЕГ застосовували у 33 регіонах, з яких у 32 використовували федеральну платформу, а Москва окрему систему. Основна проблема електронного голосування полягає в можливості незалежно перевірити весь шлях від волевиявлення до підсумкового протоколу. КПРФ заявила про [неможливість верифікувати результати](#) ДЕГ. За проміжними даними, федеральний ДЕГ без Москви давав “ЄР” **49,14%**, московський — **52,6%**. Дмитро Нестеров у коментарі “Агентству” [припускав більшу роль паперових приписок](#) і не бачив ознак використання федерального ДЕГ для фальсифікацій.

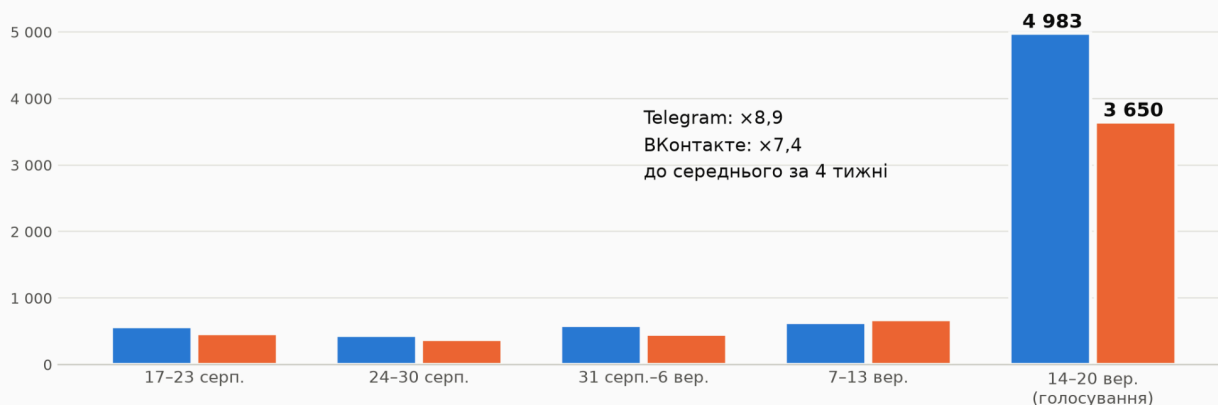
За повідомленням про засідання ЦВК **25 вересня**, [оголошена явка становила](#) приблизно **59,8%**, а розподіл місць був таким: ЄР — 349, КПРФ — 37, ЛДПР — 23, “Нові люди” — 19, “Справедлива Росія” — 17, “Родина” — 1, самовисуванці — 4.

Як росіяни обговорювали вибори?

Сплеск постів про вибори у тиждень голосування

Кількість постів про вибори в регіональних пабліках за тиждень

Telegram ВКонтакте

Пости з ключовими словами: вибори, голосування, виборча комісія, бюлетені, ДЕГ, явка, спостережчі. Джерело: бази DeepRus.

Передвиборчий період

- Порядок денний.** Пабліки показували “добрі справи” кандидатів: відремонтовані тротуари, зустрічі з дітьми, чаювання для пенсіонерів. Публікували нагадування про дати й адреси дільниць, рекламували онлайн-голосування, а посадовці закликали прийти на вибори. Під такими постами дискусії виникали рідко, а “добрі справи” всерйоз не сприймали. Публіка нагадувала про невиконані обіцянки та запитувала, чому проблеми не вирішували раніше. Помітне місце наболілого посідали дефіцит і подорожчання палива, комунальні тарифи, стан доріг, низькі доходи та наслідки атак безпілотників. Часто ці проблеми пов’язували з наміром голосувати проти “Єдиної Росії”.

Ростов

«Путин как президента поддерживаю, пусть меня закидают тапками здесь, Единую Россию и олигархов нет. В 2000х он признал произошла большая катастрофа развал СССР. А теперь вдумайтесь еслиб СССР не развалился на Украине была бы сейчас война? в Грузии, Карабахе? в дальнейшем что Армения? Советский народ после 1945 г до 1991 жил мирно. Кого виним сейчас Путина во всех наших бедах??» — 16 сен в 18:55, ♥4

↳ «Виктор, конечно не виноват! Народ поднял сам себе пенсионный возраст, заблокировал себе все сервисы, рекордно увеличил инфляцию, попросил у развитых стран побольше санкций и требовал начала 'сво', а после выборов начнет требовать новую волну мобилизации! Вы так это видите?» — 16 сен в 19:07, ♥82

↳ «Виктор, Путин и есть едро!» — 16 сен в 19:07, ♥25

- Фаталізм виборів.** У коментарях переважало відчуття, що все вирішено наперед, а голосування не забезпечує зміни влади. Писали про “вибір без

вибору”, “голосуй не голосуй” і загалом не бачили великого сенсу в самому голосуванні. Іронічно прогнозували результат у “107%” чи “146%”.

- **“Йти чи не йти”.** Перед виборами головна суперечка стосувалася доцільності участі. Прихильники голосування пояснювали його необхідність можливістю підтримати альтернативних кандидатів і не дозволити використати їхні голоси на користь влади. Найчастіше закликали голосувати за КПРФ, “Нових людей”, ЛДПР та “Яблуко”. Частина цих закликів мала виразно протестний характер, щоб підтримати будь-кого, крім “ЄР”. Опоненти вважали участь беззмисловою через відсутність чесної конкуренції та очікувані фальсифікації. Мали місце вимоги повернути в бюлетень графу “проти всіх”. Лунала також недовіра до всіх представлених партій.

Самара

«А что толку идти,если ЕР нарисует себе 107%» — 16 сен в 18:52, ♥143

Алтайський край

«Мы называем население Украины "Нацистами" на которую мы сами же и напали под предлогом "освобождения" оккупируем территории чужой нам страны. Но мы не задумываемся о том, что в нашей стране что-то нехорошее происходит с этим путиным. У нас у самих репрессии как в гитлеровской Германии, сажаят за слова на 15 лет, инакомыслия нет точь в точь как в нацистской Германии, а теперь еще и страна превратилась в однопартийную систему как и в нацистской Германии (Там рулила партия НСДАП, у нас же 26 лет у власти единая россия) после того, как убрали партию "Яблоко - единственную антивоенную партию. Теперь же остались карманные путинские партии которые поддерживают курс путина и единой россия, а именно скатывание страны в пропасть и тоталитаризм. Друзья, все кто это читает, очнитесь, рассказывайте всем что этот путин ведет нас куда-то не туда, как и гитлер в свое время привел мир к катастрофе.» — 16 сен в 16:58, ♥5

Ростов

«100% идти надо, минут 15 делов. Воспринимайте это не как выборы, а как способ показать власти, что вы недовольны текущим положением дел. Они то себе накрутят, но реальные цифры увидят» — 18 сен в 20:33, ♥27

Республіка Алтай

«Никому из данных кандидатов не доверяю и тем более партиям. Спасибо за приглашение 😊» — 8 сен в 9:53, ♥3

- **Контраст доходів.** Важливим місцем в передвиборчих обговореннях займало протиставляли зростання вартості бензину, тарифів комунальних платежів, власних зарплат із задекларованими доходами чиновників. Користувачі вважали їх відірваними від народу.

Дні голосування

- **Що постили?** Під час виборів пабліки висвітлювали явку, голосування посадовців, роботу дільниць, святково-виборчі сюжети (людина-павук на дільницях у Махачкалі, Тюмені й ТО Луганську, безкоштовні концерти Грігорія Лепса у Твері й Сергея Лазарева в Смоленську, лотереї та вікторини для виборців).
- **Як реагували?** У коментарях висміювали фото чиновників біля урн і пости про “іноземних спостерігачів”, жартуючи, що найцікавіше почнеться вночі. Окремо публіку зачепило, що тих, хто проголосував у перший день, назвали “найсвідомішими”. У відповідь писали, що рання явка могла бути пов’язана не зі свідомістю, а з примусовим голосуванням бюджетників і військових. Після першого дня в Тюмені проголосувала понад третина виборців, в Калінінградській області близько 9%. Святкове оформлення виборів дратувало публіку, бо в тих самих регіонах скасовували День міста і 9 травня “з міркувань безпеки”, тож вибори найчастіше називали “цирком”.

Кемеровська область (реакція на другий день явки)

«Кого ни спрошу, никто не ходил, а процент такой высокий 🤔»

Не удивлюсь, если к концу действия явка голосующих окажется 120%» — 20

сен в 6:06, ♥29

- **Онлайн-голосування.** В дні голосування нагадували про можливість дистанційного електронного голосування. Таку можливість як схвалювали за зручність, так і висловлювали сумніви щодо надійності.
- **Адмінресурс.** У регіонах обговорювали примус бюджетників до голосування. Згадували вимоги реєструватися в системі Дистанційного електронного голосуванняу Дзержинську, голосування під наглядом координаторів у Ярославській області, вимоги надсилати фото заповнених бюлетенів у Красноярському краї.

Мурманськ

«Самые «осознанные» это те кого загнали на подпись? 🤔🤔🤔»

бюджетники, военные и тд ну ну» — 19 сен в 11:51, ♥57

ЯНАО

«Всех бюджетников негласно "попросили" голосовать в пятницу в добровольно-принудительном порядке, хотя согласно статье 32 конституции РФ это не является юридической обязанностью. Отсюда и хорошая статистика в первый день выборов. Это не выборы, а показуха с давлением на население и главное отчитаться побыстрее для округа.» — 19 сен в 22:46, ♥10

- **Фальсифікація.** Звинувачень у фальсифікації багато, і частина з них спирається на власні спостереження. Описували урну, наполовину заповнену до відкриття, “вже проголосований” паспорт і роздруковані заздалегідь дані

виборця. Повідомлення про порушення з'являлися передусім у коментарях, а не в постах.

Санкт-Петербург

«О чем думают люди, руками которых творится этот трэш. У них детей разве нет. Или они так уверены, что за все творимое ими зло на земле, их душе не придется отвечать?» — 20 сен в 21:11, ♥64

Пермь

«Вот поэтому Единороссы и побеждают на выборах. Из-за таких вот членов комиссии.» — 20 сен в 13:27, ♥50

Дагестан

«Выборы в Чечне как выборы в КНДР 😊»

Самара

«Как удобно: признать недействительными все бюллетени, когда было известно, что против едра пойдут голосовать именно на бумаге и в последний день.» — 20 сен в 18:19, ♥73

Реакція на результати

- **Повідомлення про результати** найчастіше викликали сарказм, розчарування та звинувачення у фальсифікаціях. Повторювалися питання, хто голосував за “ЄР”, якщо серед знайомих коментаторів її нібито не підтримували. Згадувалися можливі вкидання бюллетенів, адміністративний ресурс і непрозорість підрахунку. Поряд із ними були поодинокі позитивні оцінки “ЄР”, заперечення звинувачень і коментарі осіб, які називали себе спостерігачами та повідомляли про відсутність помічених вкидань.

Самара

«Ну кто ж бл сомневался то» — 21 сен в 9:21, ♥82

Татарстан

«Чет в реале ни одного чела не знаю, который бы едро поддерживал.» — 20 сен в 23:29, ♥24

Калужька область

«Конечно, верим. В 2021 году ЕР набрала 49.82, а сейчас после кучи бредовых законов, ограничений, роста цен, уничтожения свободы собрали аж 57+. Откуда все эти голоса??? Это вы использовали всех тех, кто погиб во время правления ЕР, чтобы за них проголосовать?» — 21 сен в 10:32, ♥19

Іркутська область

«Было бы интересно узнать реальные итоги, без фальши и подтасовок.» — 21 сен в 2:50, ♥9

↳ «Ксения, я работал наблюдателем на этих выборах. Это реальные итоги.» — 21 сен в 3:01, ♥5

↳ «Алексей, это бесполезно, им ничего не докажешь. Причём, громче всех, про "фальшь и подтасовки", будут кричать те, кто на выборы, вообще, не ходил.» — 21 сен в 3:30, ♥6

↳ «Алексей, я тоже была наблюдателем, не понимаю, в какой момент вообще можно что-то подтасовать. И согласна с Андреем - больше всего возмущаются те, кто не ходит. А ещё умные люди проанализировали бы, какой разрыв между ЕР и КПРФ и тоже поняли бы, что никаких подтасовок нет. Разрывчик-то с каждым разом сокращается, однако 🙄» — 21 сен в 4:01, ♥5

↳ «Андрей, то что вы были на одном участке и у вас не было вбросов это не значит что их вообще не было.» — 21 сен в 5:10

Красноярський край

«Набрала потому что вбросов было больше чем пришедших голосовать, и мертвые, наверно тоже голосовали. Столько вранья люди наснимали за эти выборы 🙄» — 21 сен в 8:40, ♥16

Новосибірська область

«Вранье сраное. Какие нахрен 19% КПРФ??? За них намного больше людей голосовало, сам видел. Сфальсифицировали едрасы как обычно» — 21 сен в 10:24, ♥34

Мурманськ

«Ни один мой знакомый не голосовал за ер или кусайко, но печалят те, кто не участвовал в выборах» — 22 сен в 12:34, ♥152

ТО Крим

«У кого не спроси, ни кто за ЕР не голосовал, а результат показывает абсолютно другое. Выборы без выбора» — 21 сен в 6:38, ♥29

- **У регіонах із найнижчим результатом “Єдиної Росії”** частина аудиторії сприйняла цифри як привід для регіональної гордості. Вологодська й Архангельська області потрапили до переліку регіонів із найгіршими показниками партії, і під цими новинами з'явилися коментарі, яких у решті країни майже немає. Там результат називали доказом “іншого” характеру регіону.
- **Очікування.** Після голосування ділилися очікуванням погіршення якості життя. Коментатори прогнозували подорожчання, підвищення тарифів, загострення паливних проблем; пов'язували перемогу “ЄР” із продовженням “спецоперації”. Деякі учасники писали, що більше не бачать сенсу ходити на вибори.

Пермь

«Полное разочарование, страшно представить что сейчас нас ждёт после таких выборов.» — 20 сен в 23:50, ♥85

ТО Крим

«Свет не включили
Бензина также нет
Мобилизации пока нет
Инфляция бешеная
Воры воруют....
Ничего нового.» — 21 сен в 9:00, ♥55

Липецька область

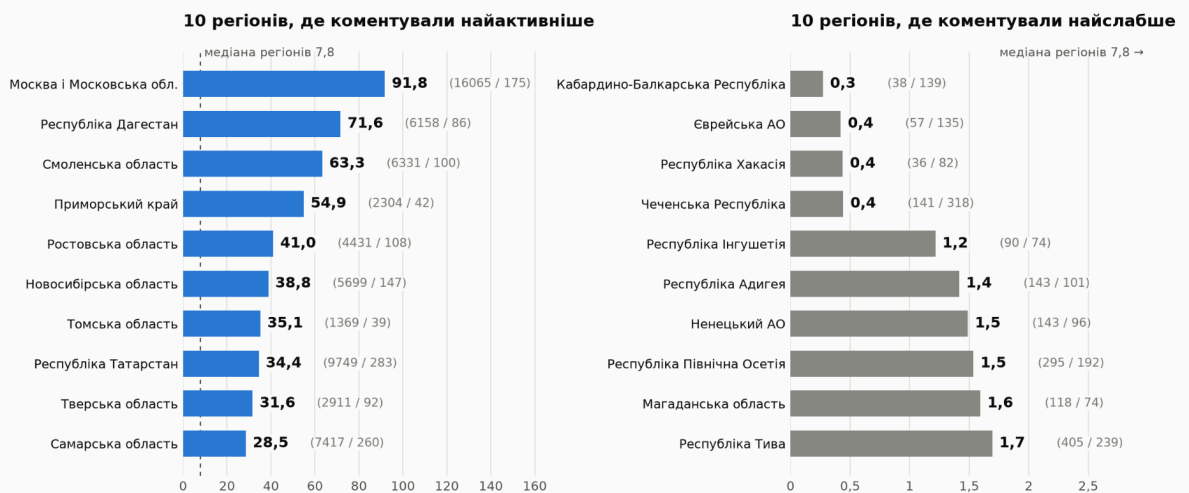
«Население станет чуть беднее, друзья Пу чуть богаче. У России добавится врагов. А так всё как прежде, только немного хуже.
Думаю будет справедливым если все новые налоги и сборы которые появятся (а они обязательно появятся) будут платить только те кто голосовал за ЕДРО.» — 21 сен в 9:58, ♥37
↳ «Алексей, и ведь мобилизация не нужна. Вон, 57% добровольцев.» — 21 сен в 10:35, ♥21

Липецька область

«Эти выборы войдут в историю. Но не как триумфальные для Единой России, а как последние, где она участвовала. Ну и по количеству давлений и махинаций. Жаль, что мирным путём народу не дали сделать свой выбор.»
— 21 сен в 14:38, ♥11

Активність в регіонах**Скільки коментарів у середньому збирав один пост про вибори**

Середня кількість коментарів на один пост про вибори, регіональні пабліки Telegram і ВКонтакте, 1–20 вересня 2026

Враховано регіони з щонайменше 30 постами про вибори за період. Москву й Петербург об'єднано з областями; ДНР і ЛНР не враховано (у базі лише VK). Коментарі — повна кількість під постом (поле replies). Підписи: коментарі / пости. Джерело: бази DeerRus.

Де вибори займали найбільшу і найменшу частку стрічки

Частка постів про вибори серед усіх постів регіональних пабліків, 1–20 вересня 2026 (Telegram і ВКонтакте разом)

Москву й Петербург об'єднано з областями (у Telegram-базі міські канали розмічені як області). ДНР і ЛНР не враховано: у базі лише VK.
Підписи: частка (постів про вибори / усіх постів). Джерело: бази DeepRus.

Висока частка дописів про вибори в Чечні частково пояснюється структурою пабліків у моніторингу. Серед них переважали офіційні спільноти, які регулярно публікували стандартні повідомлення про перебіг голосування.

Висновки

Вибори не додали довіри ні до влади, ні до виборчого процесу. Натомість вони закріпили переконання, що від виборця нічого не залежить. Невдоволення широке, але пасивне.

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Топові обговорення в Telegram та ВКонтакте

1. Рекордна атака дронів на Москву в останню ніч голосування

У ніч на 20 вересня Москва пережила одну з найбільших атак безпілотників. Звітували, що ППО збила понад 1600 дронів, було пошкоджено Московський НПЗ у Капотні. Собянін назвав атаку спробою зірвати вибори, і цю версію активно повторювали регіональні пабліки. Протягом тижня удари були не лише по Москві. У Ярославлі було пошкоджено НПЗ, також атакували Ростов, Нижньокамськ, Батайськ і Таганрог.

Загалом тема атак БПЛА залишалася дуже масовою. У Telegram було 2335 постів у 79 регіонах, у VK 1323 пости у 78 регіонах. Саму атаку на Москву окремо обговорювали у десятках регіонів.

В обговореннях цього разу особливо помітною стала образа регіонів на Москву і відчуття своєрідної справедливості через її обстріл. Писали, що столиця нарешті відчула те, з чим інші регіони живуть уже давно. Версію про спробу зірвати вибори сприйняли далеко не всі. Її висміювали через те, що основна атака відбувалася вночі, коли голосування не проходило. Через це частина аудиторії побачила в офіційному поясненні радше політичну інтерпретацію, ніж переконливе пояснення подій.

Загалом публіка сумнівалася у зведеннях про наслідки атак і згадувала попередні заяви влади, які згодом не справджувалися. Також звучали вимоги закінчити війну і звична для цих гілок суперечка з тими, хто вважає винними Україну і Європу.

У Ярославлі обговорюваною стала історія чоловіка, якому відмовили у виплаті після загибелі матері через атаку. Коментарі із звинувачення на адресу влади, яка "зайнята виборами" зібрали сотні лайків.

2. Паливна криза продовжується

Дефіцит бензину, який тягнеться вже кілька тижнів, обговорюють у понад 80 регіонів. На початку тижня особливо помітною була ситуація в Петербурзі, черги на заправках уже почали заважати руху транспорту. Групи постили списки АЗС, де ще можна знайти 92-й бензин, а в чергах з'явилися навіть приватні продавці пального. Там губернатор уже визнав, що швидкого повернення пального не буде. В Астрахані бензин відпускали за парними й непарними номерами, у ТО Криму 20 вересня працювали лише 94 заправки. Після атаки на Капотню "Газпромнефть" знизила ліміт продажу бензину в Москві до 30 літрів. Уже наступного дня про нові перебої почали писати в Калусі.

Цього тижня паливна тема майже повністю злилася з виборчою. Коли в Пермі та низці інших регіонів за кілька днів до голосування ситуація з бензином трохи покращилася, місцеві одразу сприйняли це з недовірою. У коментарях писали, що перед виборами просто вирішили тимчасово показати покращення.

Челябінськ

«Сейчас ребята подождите выборы пройдут и опять бензина не будет 😄😄😄😄» — 15 сен в 12:37, ♥75

Дедалі частіше дефіцит напряду пов'язують з ударами по НПЗ, тому коментатори охоче іронізують над офіційними повідомленнями про успішно відбиті атаки. Якщо більшість дронів справді збивають, запитують, чому після цього на заправках стає менше бензину і вводять нові ліміти.

В обговореннях продовжують з'ясовують, хто може проїхати без черги до іншої колонки, скільки літрів можна брати в одні руки і чи мають ветерани право на окреме обслуговування.

3. Мобілізацію знову спростували

В перший день голосування Песков заявив, що після виборів прихованої мобілізації не буде, а планів призвати 300 тисяч людей до кінця року немає. Його слова швидко розійшлися регіональними каналами, особливо активно їх поширювали в Московській і Ростовській областях та Татарстані. Через два дні в Смоленській області з'явився допис про те, що осіб нібито ставлять на військовий облік одразу після дистанційного голосування.

У коментарях згадували попередні обіцянки влади щодо пенсійного віку, Конституції та мобілізації у 2022 році й через це не сприймали нове запевнення Пескова як переконливе. Вважають, що чим активніше влада щось заперечує, тим більше це викликає підозр. Потім згадували родину Пескова й запитували, чому представники еліти самі не йдуть воювати. Публіка припускала, що до завершення голосування нічого не відбудеться, а всі непопулярні рішення можуть початися вже після нього.

Загалом інтерес до “спростувань” знизився порівняно з попереднім тижнем. Однак залишився патерн оцінювання нових запевнень через досвід попередніх обіцянок влади, яким, на їхню думку, вже не можна довіряти. Минулого тижня були розмови в підтримку про мобілізацію, яка є “фейком ворога”. Цього тижня таких коментарів практично уже не було.

4. Подвійні стандарти доступу до зв'язку

На міжнародному молодіжному фестивалі в Єкатеринбурзі іноземним учасникам видали сім-карти без жодних обмежень і з доступ до заблокованих у Росії соцмереж, поки самі росіяни живуть з блокуванням Telegram-дзвінків і попередженнями про можливе відключення інтернету на час виборів. Реагували негативно. Обурювалися, що у одних свобода є реальною, а в інших вона лише на словах.

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела з моніторингу регіональних групи Вконтакте та Телеграм.

ВКонтакте та Telegram. Автоматизований збір даних у регіональних російських спільнотах у ВКонтакте (536 груп) та Telegram (428 каналів) — регіональні новинні канали, місцеві пабліки, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до сотень тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території України. Додатково використані спостереження регіональних аналітиків.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.